

ČR - Státní rostlinolékařská správa, organizační složka státu
SEKCE OCHRANY PROTI ŠKODLIVÝM ORGANIZMŮM
ODBOR OCHRANY PROTI ŠKODLIVÝM ORGANIZMŮM
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 PRAHA 6

NAŠE Č. J. SRS 002324/2013
VYŘIZUJE / TELEFON Ing. M. Táborská/235 010 333
E-MAIL miloslava.taborska@srs.cz
DATUM 17. 01. 2013

Fytosanitární opatření Irska a Spojeného království Velké Británie a Severního Irska omezující dodávky rostlin a dřeva jasanů do těchto zemí

V roce 2012 byly na území Irska a Spojeného království zjištěny rostliny jasanů napadené houbovým patogenem *Chalara fraxinea*, které byly dodány z jiných států EU. Vzhledem k tomu, že jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*) je na územích Irska a Spojeného království významnou a cennou dřevinou jak v přírodním prostředí, tak i ve výsadbách, přistoupily tyto státy k razantním opatřením k zabránění zavlékání a šíření *Ch. fraxinea*.

Nová fytosanitární opatření Irska a Spojeného království

V říjnu a listopadu 2012 přijaly Irsko a Spojené království fytosanitární předpisy, které mají zabránit zavlékání a šíření *Ch. fraxinea* na území těchto států. Tyto předpisy omezují (a prakticky v současné době zakazují) dodávky rostlin jasanů na území Irska a Spojeného království. Předpisy dále stanovují zvláštní požadavky, které je nutné dodržet při dodávkách dřeva jasanů na území Irska a Severního Irska.

Nové předpisy obsahují zejména následující ustanovení:

Houbový patogen *Ch. fraxinea* T. Kowalski, včetně jeho teleomorfy *Hymenoscyphus pseudoalbidus*, působící odumírání jasanů, nesmí být zavlékán na území Irska a Spojeného království a rozšiřován na těchto územích.

Stromy jasanů (*Fraxinus* L.) určené k pěstování (včetně osiva a částí rostlin určených k pěstování) mohou být dodávány na území Spojeného království, pokud jsou při dovozu ze třetích zemí doprovázeny rostlinolékařským osvědčením, v němž je v oddílu „Dodatkové prohlášení“ potvrzeno, že rostliny byly v průběhu celého jejich života pěstovány v oblasti, která je ustavena a udržována jako oblast prostá *Ch. fraxinea* v souladu s mezinárodním standardem pro fytosanitární opatření FAO č. 4 „[Požadavky pro vymezení území prostých](#)“

škodlivých organismů“. Stejně úřední potvrzení musí doprovázet i stromy jasanů pocházející ze států EU. Nový předpis Irska obdobně stanoví, že rostliny jasanů nesmějí být dopravovány do Irska bez připojeného rostlinolékařského pasu nebo úředního prohlášení potvrzujících, že pocházejí z oblasti prosté *Ch. fraxinea*.

Vzhledem k tomu, že na území ČR ani jiných zemí žádná oblast prostá *Ch. fraxinea* v současné době vymezena není, rovnají se tyto požadavky prakticky zákazů jakýchkoliv dodávek rostlin jasanů na území Irska a Spojeného království a jejich přemísťování po těchto územích.

Pro území Irska a v rámci Spojeného království pro území Severního Irska byla navíc přijata opatření, týkající se dřeva jasanů.

Pro území Severního Irska platí, že dřevo jasanů, včetně dřeva, které nemá zachován svůj původní zaoblený povrch, pocházející ze všech zemí, musí:

- a) být doprovázeno úředním prohlášením, že pochází z oblasti prosté nebo oblastí prostých patogenu *Ch. fraxinea* T. Kowalski, včetně jeho teleomorfy *Hymenoscyphus pseudoalbidus*, v souladu s mezinárodním standardem pro fytosanitární opatření č. 4, nebo
- b) být hraněné tak, že má zcela odstraněn zaoblený povrch, nebo
- c) být prosté kůry a mít vlhkost nižší než 20% (vyjádřeno v % sušiny), nebo
- d) jedná-li se o řezivo (jak odkorněné tak i se zbytky kůry), být uměle vysušeno na vlhkost nižší než 20% (vyjádřeno v % sušiny) při dodržení technologického postupu, vhodného jak z hlediska užití teploty, tak i z hlediska délky doby sušení, přičemž provedení tohoto ošetření musí být potvrzeno značkou „Kiln-dried“ nebo „KD“ nebo jiným mezinárodně uznávaným označením, umístěným podle použití na dřevu nebo jakémkoli jeho obalu.

Pro území Irska platí, že dřevo jasanů ze zemí, ve kterých se vyskytuje *Ch. fraxinea*, nesmí být dopravováno do Irska, pokud není:

- a) doprovázeno rostlinolékařským pasem nebo úředním prohlášením potvrzujícím, že pochází z oblasti prosté *Ch. fraxinea*,
- b) hraněné tak, že má zcela odstraněn zaoblený povrch,
- c) prosté kůry a nemá vlhkost nižší než 20% (vyjádřeno v % sušiny), nebo
- d) jedná-li se o řezivo (jak odkorněné tak i se zbytky kůry), uměle vysušeno na vlhkost nižší než 20% (vyjádřeno v % sušiny) při dodržení technologického postupu, vhodného jak

z hlediska užití teploty, tak i z hlediska délky doby sušení, přičemž provedení tohoto ošetření musí být potvrzeno značkou „Kiln-dried“ nebo „KD“ nebo jiným mezinárodně uznávaným označením, umístěným podle použití na dřevu nebo jakémkoli jeho obalu.

Informace o patogenu *Chalara fraxinea*, který působí chřadnutí a odumírání jasanů

I když projevy poškození jasanů byly v severovýchodní Evropě sledovány již od 90. let minulého století, houba *Ch. fraxinea*, jako patogen působící chřadnutí a odumírání jasanů, byla rozpoznána a popsána až v roce 2006. V minulém desetiletí bylo chřadnutí a odumírání jasanů pozorováno v řadě zemí severní a střední Evropy, včetně České republiky. Cílený průzkum provedený na území ČR prokázal, že houba *Ch. fraxinea* je na území ČR značně rozšířena.

V roce 2009 byla jako teleomorfa *Ch. fraxinea* identifikována houba *Hymenoscyphus albidus*, která žije na řapících opadaných listů jasanu ztepilého a je známa jako běžně se vyskytující saprofytní druh. Vzhledem k tomu, že je v Evropě tento druh široce rozšířen, nebyla v EU přijata žádná opatření k zabránění šíření chřadnutí a odumírání jasanů, ani nebyla zpracována analýza rizika k těmto účelům.

V roce 2010 byl na základě následného molekulárního studia jako skutečná teleomorfa k *Ch. fraxinea* popsán nový druh *Hymenoscyphus pseudoalbidus*, který je blízce příbuzný druhu *H. albidus*. *H. pseudoalbidus* je sice v Evropě také rozšířen, ale nevyskytuje se všude (chybí např. právě na území Irska a Spojeného království). Poslední výzkumy potvrzují, že druhem odpovědným za současnou epidemii odumírání jasanů v Evropě je houbový patogen *H. pseudoalbidus* s anamorfou *Ch. fraxinea*.

Bližší informace o *Ch. fraxinea* jsou uvedeny na stránkách SRS v části [Dokumenty a publikace – Informační letáky](#).

Ing. Miloslava Táborská
vedoucí odboru ochrany proti škodlivým organismům